

Uchwała z dnia 22 listopada 2006 r., III CZP 91/06

Sędzia SN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Teresa Bielska-Sobkowicz

Sędzia SN Marek Sychowicz

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Mariana P. przeciwko "N." spółce z o.o. w G. o zapłatę, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 22 listopada 2006 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy w Toruniu postanowieniem z dnia 17 lipca 2006 r.:

"Czy w sprawie gospodarczej rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym, pobiera się opłatę stałą na podstawie art. 28 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398), czy też opłatę stosunkową na podstawie art. 13 tej ustawy?"

podjął uchwałę:

W sprawie gospodarczej rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą określoną w art. 28 w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

Uzasadnienie

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne wyłoniło się w sprawie gospodarczej rozpatrywanej w postępowaniu uproszczonym.

Od wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 28 kwietnia 2006 r. pozwany, reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł apelację, od której została uiszczona opłata stała w wysokości 30 zł, określona w art. 28 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: "u.k.s.c."). Sąd Rejonowy odrzucił apelację na podstawie art. 130² § 3 k.p.c., gdyż uznał, że właściwą była opłata stosunkowa (69 zł) określona w przepisie ogólnym (art. 13 u.k.s.c.).

Sąd Okręgowy we Włocławku, rozpatrujący zażalenie pozwanego, wskazał, że istnieją argumenty przemawiające za każdym z tych poglądów.

Za pobieraniem opłaty stosunkowej przemawia ogólna zasada wyrażona w art. 13 u.k.s.c., w myśl której opłatę tę pobiera się w sprawach o prawa majątkowe, chyba że przepis szczególny przewiduje dla nich opłatę stałą (art. 12 u.k.s.c.). Nie ma jednak wskazania opłaty stałej dla gospodarczych spraw o zapłatę (art. 29-34 u.k.s.c.), a przepisy rozdziału 2, działu 3, tytułu II ustawy o kosztach sądowych nie przewidują opłat właściwych dla postępowania uproszczonego ani nie odsyłają w tym zakresie do art. 28 u.k.s.c..

Istotne argumenty przemawiają jednak – zdaniem Sądu Okręgowego – za pobieraniem w tych sprawach opłaty stałej właściwej dla postępowania uproszczonego (art. 28 u.k.s.c.), obowiązującej we wszystkich sprawach objętych tym postępowaniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje: (...)

Apelacja pozwanego została wniesiona od wyroku wydanego po wejściu w życie nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wobec czego opłatę apelacyjną pobiera się na podstawie tej ustawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZ 36/06, OSNC 2007, nr 1, poz. 19 i z dnia 25 października 2006 r., III CZP 73/06, "Biuletyn SN" 2007, nr 1, s. 18 oraz uchwała z dnia 22 listopada 2006 r., III CZP 86/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 107).

Przedstawiony przez Sąd Okręgowy problem prawny jest następstwem nałożenia się w rozpoznawanej sprawie różnych postępowań odrębnych, a mianowicie postępowania w sprawach gospodarczych oraz postępowania uproszczonego. Dla każdego z tych postępowań odmienne są również przepisy dotyczące opłat sądowych; w postępowaniu uproszczonym mają one charakter wyraźnie preferencyjny (zob. art. 28 u.k.s.c.).

W obecnym stanie prawnym nie ma już żadnej wątpliwości, że sprawy gospodarcze mogą być rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹⁴ § 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy dopuścił taką możliwość już wcześniej w uchwale z dnia 27 listopada 2001 r., III CZP 61/01 (OSNC 2002, nr 5, poz. 62), która ma istotne znaczenie także z tej przyczyny, że określono w niej pierwszeństwo przepisów o postępowaniu uproszczonym, jako bardziej szczegółowych, w stosunku do przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych. Pogląd ten należy podzielić.

Powyższa konstatacja prowadzi do wniosku, że rozpoznanie sprawy gospodarczej w postępowaniu uproszczonym oznacza zastosowanie przepisów właściwych dla tego postępowania, także przepisów dotyczących kosztów sądowych. Pogląd ten ma oparcie w wykładni funkcjonalnej i systemowej, nie ma bowiem podstaw do różnicowania „statusu” spraw objętych postępowaniem uproszczonym. Zamierzeniem ustawodawcy było wprowadzenie stosunkowo niskich opłat we wszystkich tych sprawach dla odformalizowania i przyspieszenia postępowania sądowego. Niskie opłaty stałe mają także ułatwiać opłacanie pozwu wnoszonego na urzędowym formularzu (art. 505² k.p.c.), przez naklekanie na nim znaków opłaty sądowej o odpowiednim nominale.

Kwalifikacja spraw do postępowania uproszczonego następuje z pominięciem kryterium podmiotowego, istotnego w sprawach gospodarczych (art. 479¹ k.p.c.). Oznacza to, że ważne są tylko kryteria wymienione w art. 505¹ k.p.c., a cechy rodzajowe sprawy (tu: sprawy gospodarczej) ulegają „zawieszeniu”. Nie może więc być „przeniesienia” przepisów właściwych dla sprawy gospodarczej w sferę postępowania uproszczonego.

Sąd może odstąpić od postępowania uproszczonego, jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła lub jej rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych (art. 505⁷ k.p.c.), wówczas jednak nie pobiera się uzupełniającej opłaty od pozwu i nie stosuje się art. 130³ § 2 k.p.c.. Przepis ten akcentuje w sposób jednoznaczny wyłączność unormowania przewidzianego w art. 28 u.k.s.c. dla postępowania uproszczonego, bowiem pobrana opłata pozostaje aktualna w dalszym postępowaniu i nie można jej uzupełnić do wysokości określonej w przepisie ogólnym (art. 13 u.k.s.c.).

W nowej ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasadą jest pobieranie opłaty stałej, także we wskazanych w ustawie sprawach o prawa majątkowe (art. 12 u.k.s.c.). Opłata stała wyłącza wówczas pobranie opłaty stosunkowej na podstawie art. 13 u.k.s.c. Dla spraw gospodarczych rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym nie ma wskazania właściwej opłaty stałej w rozdziale 2, działu 3, tytułu II ustawy (art. 29-34 u.k.s.c.), jednakże – z przyczyn wymienionych – właściwa opłata stała dla tych spraw została wskazana w art. 28 u.k.s.c., przez co wyłączone zostało pobieranie opłaty stosunkowej określonej w art. 13 u.k.s.c..

W konsekwencji należało rozstrzygnąć przedstawione zagadnienie prawne,
jak w uchwale (art. 390 § 1 k.p.c.).